24/01/2024

Ομοφυλοφιλία, μία φύση κατά φύση (;)-Μια θεολογική προσέγγιση – Του Μητροπολίτη Περιστερίου

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Περιστερίου

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Περιστερίου κ. Γρηγόριος με κείμενό του που φέρει τον τίτλο "Ομοφυλοφιλία, μία φύση κατά φύση (;)-Μια θεολογική προσέγγιση", αναφέρεται στο ζήτημα της ομοφυλοφιλίας. Πρόκειαι για μία φυγόκεντρη υπαρξιακή κατάσταση ανάμεσα στον ενδο-υποστατικό ναρκισσισμό και τον ενδο-κτισιακό προσανατολισμό, όπως

αναφέρεται στο ίδιο το κείμενο.

“Το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας, χωρίς να αποτελεί ομοφυλοφοβία ή σεξισμό, επηρεάζει όχι μόνον το modus vivendi αλλά κυρίως και πρωτίστως το modus existendi των ανθρώπινων όντων”, αναφέρει μεταξύ άλλων.

“Η ομοφυλοφιλία, ως προς την δομή της, παραμένει αντιδημιουργιακή, διότι μειώνει τις υποστατικές διακρίσεις της φύσεως, τις οποίες ο Θεός έθεσε στο αρχικό χάος. Δεν είναι μόνον παρά-φύση. Αποτελεί εκδήλωση, επίσης, μίας διττής οντολογικής αλλοιώσεως, δομικής διαταραχής θα λέγαμε, που αφορά στην σχέση του άνδρα και της γυναίκας, καθώς και στην σχέση του με τον Θεό. Ο Αγ. Μάξιμος Ομολογητής έγραψε ότι «ο πρώτος άνθρωπος, επειδή έκανε κακή χρήση των φυσικών ικανοτήτων του, οι οποίες θα τον οδηγούσαν στον τελικό σκοπό του, έφθασε να αγνοεί τον Δημιουργό του. Η άγνοια του Θεού τον οδήγησε στην διαίρεση της δημιουργίας... Έγινε χειρότερος και από τα ζώα, διότι αντάλλαξε ό,τι είχε φυσικό με εκείνο που ήταν παρά-φύση» (Προς Θαλάσσιον, 253)”, επεσήμανε.

Διαβάστε αναλυτικά το κείμενο:

Γρηγόριος Μητροπολίτης Περιστερίου

Ομοφυλοφιλία, μία φύση κατά φύση (;)-Μια θεολογική προσέγγιση

Μία φυγόκεντρη υπαρξιακή κατάσταση ανάμεσα στον ενδο-υποστατικό ναρκισσισμό & τον ενδο-κτισιακό προσανατολισμό

Γρηγόριος Μητροπολίτης Περιστερίου
Ο Σεβασμιώτατος μητροπολίτης Περιστερίου Γρηγόριος γεννήθηκε στα Νάματα Κοζάνης το 1960. Είναι απόφοιτος της Θεολογικής και της Νομικής Σχολής του Αριστοτέλειου Πανεπιστήμιου Θεσσαλονίκης. Είναι πρόεδρος του Ευρωπαϊκού Forum των Ορθοδόξων Θεολογικών Σχολών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EFOST) και μέλος του Πανεπιστημιακού Κέντρου «Δίκαιο και Θρησκειακές Κοινωνίες» («Droit et Societes Religieuses»-DSR) της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Paris XI, καθώς και του «Ινστιτούτου Ερευνών για την Μελέτη των Θρησκειών» (Institut de Recherches pour l'Etude des Religions-I.R.E.R.) του Πανεπιστημίου Paris IV της Σορβόννης. Διδάσκει Κανονικό Δίκαιο στην Θεολογική Σχολή του ΕΚΠΑ.

Status Quaestionis

Η έρευνα για το διαχρονικό ζήτημα της ομοφυλοφιλίας ξεπερνά εκατέρωθεν την διάσταση του κτιστού και ιδιαίτερα του «πτωτικού-*ακοινωνιακού* κτιστού». Εάν η συζήτηση και ο προβληματισμός μας μείνει μόνον στο φάσμα του πτωτικού κτιστού και της Ιστορίας, τότε θα απωλέσουμε τα ερμηνευτικά κλειδιά, με τα οποία θα απαντήσουμε σφαιρικά στο ζήτημα που τίθεται ευρέως και σε παγκόσμια κλίμακα.

Πράγματι, η πρόταση του παρόντος κειμένου έγκειται στο γεγονός της διεύρυνσης του προκειμένου προβληματισμού στα τρία φάσματα του θεολογικού σύμπαντος. Αυτά, ως γνωστόν, είναι τα εξής:

Προ-αιώνιο [(α)Τριαδικός Θεός και (β) Δημιουργία] – **Ιστορία – Έσχατα**

Στο φάσμα του **Προ-αιώνιου**, έχουμε τον Τριαδικό Θεό «μόνο» Του, πριν και χωρίς την Δημιουργία και, στην συνέχεια, την Δημιουργία *πριν* από την πτώση. Στο φάσμα αυτό, επομένως, έχουμε δύο «διαδοχικές» καταστάσεις: την άφυλη, *αφυλική* κατάσταση/ζωή των Τριών Προσώπων του Τριαδικού Θεού και, με την Δημιουργία, την έμφυλη, την *φυλική* κατάσταση/ζωή (άνδρας-γυναίκα) του ανθρώπου, παρ' όλο ότι αυτός (-οί) δημιουργήθηκε (-αν) «κατ' εικόνα». (Επομένως, το «κατ' εικόνα» δεν αναφέρεται στο «φύλο», διότι σαφώς εδώ δεν υπάρχει αντιστοίχηση!). Επακολουθεί η πτώση και η έναρξη της μεταπτωτικής κατάστασης που ταυτίζεται με το «πτωτικό κτιστό», την μετα-πτωτική κατάσταση του ανθρώπου και της Δημιουργίας, την **Ιστορία** και τον «νυν αιώνα». Η Ιστορία και ο «νυν αιώνας», όπου ζούμε και κινούμαστε, περιλαμβάνει (και) την κατάσταση με την ανδρόγυνη *φυλικότητα*/σεξουαλικότητα και την εγειρόμενη ομοφυλοφιλική (ή *ομοφυλική*) σχέση, ως μία άλλη μορφή «κοινωνίας» προσώπων. Και στα **Έσχατα**, όπου έχουμε την οντολογική κατάσταση για την οποία μίλησε ο Χριστός: «ούτε γαμούνται, ούτε εκγαμίζονται» (πβ. Ματθ. 22, 30), αλλά με το κύριο ερώτημα, εάν παραμένει ή όχι η φυλική διάκριση στον εσχατολογικό άνθρωπο. Κατά συνέπεια, το εγειρόμενο ζήτημα της ομοφυλοφιλίας καλούμαστε να το εξετάσουμε σε τρία (3) φάσματα και σε τέσσερις (4) καταστάσεις.

Εάν τα πράγματα έχουν έτσι, τίθεται μία σειρά *ερωτημάτων* για/σε κάθε διακριτό φάσμα. Πριν από όλα, την στιγμή της δημιουργίας του κτιστού, γιατί ο Θεός δημιουργεί σε αυτό την υποστατική διάκριση «άρσεν και θήλυ» (πρώτα στο ζωϊκό βασίλειο, το οποίο προηγείται «χρονικά» του ανθρώπου) και, στην συνέχεια, όταν δημιουργεί τον άνθρωπο, τον δημιουργεί ως «άνδρα και γυναίκα»; Γιατί δεν τον δημιουργεί *άφυλο* (*ασεξουαλικό*), όπως συμβαίνει με τον ίδιο και με τους αγγέλους, αλλά τον δημιουργεί με διακριτό και *ετερο-υποστατικό* φύλο (sexus); Η *φυλική* διάκριση (άνδρας [virilis sexus]-γυναίκα [muliebris sexus] με τα αντίστοιχα την αρρενωπότητα και την θηλυκότητα]) είχε κάποια μεταγενέστερη σκοπιμότητα ή ήταν *ατυχηματική*; Επίσης, πριν ακόμη από την πτώση, ο άνθρωπος (άνδρας-γυναίκα) είχε την ίδια δομή *φυλικότητας*/σεξουαλικότητας με αυτήν που εμφανίζεται μετά την πτώση και φθάνει μέχρι τις μέρες μας ή ήταν υποστατικά διαφορετική; Επιπροσθέτως, πριν από την πτώση, ο Θεός απηύθηνε την *δημιουργική εντολή* στον άνθρωπο λέγοντας: «αυξάνεσθε και πληθύνεσθε»... Εάν, προπτωτικά, δεν ήταν ο ίδιος τρόπος φυλικής πολλαπλασιαστικότητας, με ποιόν τρόπο ο άνθρωπος (άνδρας και γυναίκα) θα συν-δημιουργούσε στην προοπτική της *δημιουργικής εντολής*; Και κάτι ακόμη, Ποιο είναι το καθεστώς της αρρενωπότητας και της θηλυκότητας πριν και μετά την πτώση; Και στην ίδια προοπτική, η βιβλική αναφορά διάκρισης των φύλων έχει *οντολογικό* ή *μη-οντολογικό* χαρακτήρα; Πού,

τελικά, θεμελιώνεται η ετεροφυλική διάκριση και σχέση; Και πού στην Βίβλο θα μπορούσε να θεμελιωθεί αιτιολογικά η ομοφυλοφιλική σχέση, όταν τα δημιουργικά δεδομένα καταφάσκουν πλέρια την ετερόφυλη σχέση;

Συνεπακόλουθα, δύο ζεύγη διαδοχικών σχέσεων καλούνται να εξετασθούν:

1. Άνδρας-Γυναίκα (άρσεν και θήλυ), και

2. Πρόσωπο-Φύση,

και μάλιστα το δεύτερο θα πρέπει να εξετασθεί, όταν διαλευκανθεί πλήρως το πρώτο, και μόνον όταν γίνει αυτό, πρέπει να προχωρήσουμε στην εξέταση της σχέσης (του δεύτερου επιπέδου), ως εξής:

1. Άνδρας/πρόσωπο-Γυναίκα/πρόσωπο

2. Φύση (Άνδρας-Γυναίκα, [Άνδρας-Άνδρας, Γυναίκα-Γυναίκα]).

Και εδώ, έχει σημασία να εξετασθεί κυρίως και πρωτίστως θεολογικά, εάν προηγείται – εάν αυτό μπορούμε να το πούμε – το πρόσωπο της φύσης ή η φύση του προσώπου...

Ας προστεθεί εδώ και μία διευκρινιστική παρατήρηση. Υπάρχει και μία ***ορολογική σύγχυση*** στην αντιστοίχηση των γλωσσών στον εν χρήσει όρο. Πράγματι, η σύγχυση αυτή έγκειται στην χρήση του όρου «*ομο-φυλο-φιλία*» στα ελληνικά, από τον οποίο προέκυψε ο διεθνής όρος «*homosexualitas*», και αυτού του μεταφρασμένου όρου στις λατινογενείς δυτικές γλώσσες. Το «*ομό*-φυλο» που προέρχεται από το «ομού» και σημαίνει το «*ίδιο*», το «*όμοιο*», μεταφραζόμενο μεταφέρθηκε αυτούσιο, ως δασυνόμενο, στις λατινογενείς γλώσσες και έγινε «*homo*-sexus», «*homo*-sexualis». Η λέξη αυτή, όμως, στην λατινική γλώσσα, σημαίνει (και) τον «άνθρωπο». Άρα, άλλο εννοείται με την ανάγνωση του όρου στα ελληνικά και άλλο αντιλαμβάνεται και κατανοείται με τον όρο «*homosexualitas*» στις δυτικές γλώσσες (πβ. homo-centric, homo-geneous, homo-nym, homo-phone, κ.λπ.). Αυτό αναδεικνύει μία ανείπωτη σύγχυση, η οποία έγκειται στο γεγονός ότι ο κάθε άνθρωπος έχει φύλο (sexus), είναι *φυλικός* (sexual) [άνδρας-γυναίκα], που σημαίνει στα λατινικά ότι είναι «*homo sexualis*» (κάτι που αναδεικνύεται ιδίως μέσα από την *ετεροφυλία*), όπως λέμε ότι ο άνθρωπος είναι «homo sapiens», «homo economicus», «homo religiosus» κ.τ.τ., χωρίς αυτό να σημαίνει ότι είναι *ομοφυλόφιλος*. Σήμερα, σε όλες τις λατινογενείς γλώσσες, και όχι μόνον σε αυτές, γίνεται χρήση του ελληνικού

συνθετικού «ομο-, homo-» και όλοι αντιλαμβάνονται ότι αυτό το «homo-» αναφέρεται στατικά στον «άνθρωπο» (*sic*) και όχι στο «όμοιο». Το ίδιο λάθος, ως αντιδάνειο, παρεισέφρησε τελευταία και στην ελληνική γλώσσα, και λέμε σήμερα «*ομοφοβία*» (*sic*), δηλαδή «*ανθρωπο*-φοβία» (*sic*), αντί του ορθού «*ομοφυλοφοβία*», «*ομόφυλο* ζευγάρι» (*sic*), αντί του ορθού «*ομοφυλόφυλο* ζευγάρι»...

* * * * * * *

Το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας, χωρίς να αποτελεί *ομοφυλοφοβία* ή σεξισμό, επηρεάζει όχι μόνον το *modus vivendi* αλλά κυρίως και πρωτίστως το *modus existendi* των ανθρώπινων όντων. Η μελέτη του εν λόγω θέματος, η οποία επιχειρήθηκε στην εποχή μας ευρέως από την παγκόσμια σύγχρονη κοινωνία μας (1948/1960 και εντεύθεν), χωρίς να φέρει κάτι νέο επί της ουσίας, μας δίνει την εντύπωση, ότι εστιάζουμε μόνον στο επίπεδο του *modus vivendi* και ότι εμφανιζόμαστε ανίκανοι να προχωρήσουμε παραπέρα και βαθύτερα, προκειμένου να το μελετήσουμε στο κεντρικό του επίπεδο, δηλαδή στο *modus existendi*, και να το αντιμετωπίσουμε *οντολογι*

Το είδος του φύλου, αρσενικό ή θηλυκό, ανάλογα με την περίπτωση, είναι κατά κύριο λόγο συνδεδεμένο με την υποστατική μας ύπαρξη. «Και εποίησεν ο Θεός τον άνθρωπον, κατ' εικόνα Θεού [...], *άρσεν* και *θήλυ* εποίησεν αυτούς» (Γεν. 1, 27). Η δημιουργική πραγματικότητα άνθρωπος-αρσενικό και άνθρωπος-θηλυκό αναφέρεται, επομένως, μάλλον στην οντολογική διάσταση του ανθρώπου, παρά στην βιολογική. Γεγονός που δηλώνει σαφώς, ότι η ομοφυλοφιλία δεν αποτελεί ζήτημα ηθικό ή, ακόμη χειρότερα, ζήτημα φυσικού δικαίου και νομικό, αλλά συνιστά ένα θέμα αμιγώς *υπαρξιακό* ή – για να γίνουμε ακόμη περισσότερο ακριβείς – *υπαρκτικό* και *οντολογικό*.

1. Η θεολογική έννοια της *σεξουαλικής διαφοράς* (*ετεροφυλοφιλία*)

Κατ' αρχάς, το υπό μελέτη ζήτημα είναι πράγματι ιδιαιτέρως δύσκολο και επηρεάζει, εν τέλει, την ταυτότητα των φύλων, τις σχέσεις ανδρών και γυναικών, και, κατ' επέκταση, την σχέση και την *κοινωνία* του ανθρώπου με τον Θεό. Επομένως, επιβάλλεται, πριν εξετάσουμε το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας, να δούμε εν συντομία την θεολογική έννοια της σεξουαλικήςδιαφοράς (*ετεροφυλοφιλίας*).

Εξ αρχής, η δημιουργία θεμελιώθηκε στην *διάκριση*, την διάκριση του αρσενικού και του θηλυκού, στην ετερότητα των φύλων. «Και εποίησεν ο

Θεός τον άνθρωπον, κατ' εικόνα Θεού, *άρσεν* και *θήλυ* εποίησεν αυτούς» (Γεν. 1, 27). Ο συνδυασμός του ενικού και του πληθυντικού αριθμού δηλώνει την ενότητα του ανθρώπινου είδους και την θεμελιώδη διάκριση που ο Θεός επιχείρησε εντός αυτής: δηλαδή, πρόκειται για *ενότητα-διαφορετικότητα*. Η σεξουαλική διαφορά, η *ετεροφυλοφιλία*, είναι μία διαφορά που εντοπίζεται στο ίδιο το εσωτερικό της ανθρώπινης φύσεως και όχι το αποτέλεσμα δύο πράξεων δημιουργίας διακριτών και διαδοχικών. Δεν υπάρχει ιδιαίτερη αρσενική και ιδιαίτερη θηλυκή φύση. Στο σημείο αυτό πρέπει να επισημάνουμε, ότι η σεξουαλική διάκριση δεν εισήλθε στον κόσμο ως συνέπεια της πτώσεως. Αυτή η οντολογική αντινομία είναι δομική (πβ. άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής, *Ambigua* 41, 1305AB). Ομοίως, σύμφωνα με τον άγιο Γρηγόριο Νύσσης (*Hom. opif.* XVII, στ. 189D), ο τελικός σκοπός της σεξουαλικότητας είναι, πέρα από την τεκνοποίηση, η εσχατολογική αγάπη, η οποία γεννάται από την οντολογική συμφιλίωση και την νίκη επί του θανάτου. Ο Θεός έδωσε στην ανθρωπότητα αυτήν την μορφή του πολλαπλασιασμού, διότι το ανθρώπινο όν κλήθηκε να ανακαλύψει, υπαρξιακώς και εντός της οντολογικής ελευθερίας, την ουσία της διαπροσωπικής σχέσεως. Και την ανακαλύπτει μέσα από την πολλαπλότητα, μερικές φορές μέσα από την ετερόφυλη συνάντηση και ένταση ή την ετερόφυλη σύγκρουση. Το διακύβευμα, συνεπώς, του ετερόφυλου έρωτα είναι η αναστάσιμη νίκη επί του θανάτου. Η επιβεβαίωση όλων αυτών συγκεφαλαιώνεται στον χρυσοστομικό λόγο: «Οὐδὲν γὰρ οὕτως ἡμῶν συγκροτεῖ τὸν βίον, ὡς ἔρως ἀνδρὸς καὶ γυναικός»[1].

Εν πάση περιπτώσει, δεν υπάρχει καμμία ένδειξη στον βιβλικό λόγο του Θεού για δύο διαδοχικές δημιουργίες, πρώτα του άνδρα και μετά της γυναίκας[2]. Η γυναίκα δεν δημιουργήθηκε ξεχωριστά, αλλά διακριτά, αναδυόμενη από την μία ανθρώπινη φύση, κάνοντας να φανερωθεί το αρσενικό ως αρσενικό. Και ο Μέγας Βασίλειος, όπως άλλωστε και ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης, επιμένει στην ενότητα της εικόνας του έμφυλου ζεύγους (*Περί της καταγωγής του ανθρώπου*, 1, 18· *SC*, 160). Συνεπώς, η συνάντηση του αρσενικού και του θηλυκού, και, δεδομένου ότι φέρουν μία ονομασία με την οποία δηλώνεται η ετερο-υποστατική κατάστασή τους, η συνάντηση *ενός* άνδρα και *μίας* γυναίκας, είναι ευλογημένη (Γεν. 1, 28). Αυτό είναι το οντολογικό θεμέλιο του ζεύγους (πβ. Μθ 19, 4 ή Μκ 10, 6): ταυτόχρονα *διάκριση* στην τάξη της φύσεως (το αρσενικό και το θηλυκό) και *διάκριση* στην τάξη των προσώπων. Η διάκριση του αρσενικού και του θηλυκού σημαίνει την ύπαρξη διαφορετικών προσώπων και όχι μόνο διαφορετικών, από φυσική άποψη, όντων.

Στον ίδιο λόγο, η ιδέα της δημιουργίας κατ' εικόνα του Θεού και της σεξουαλικής διακρίσεως είναι συνδεδεμένες. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο ίδιος ο

Θεός είναι έμφυλος, όπως συμβαίνει στις κοσμικές θρησκείες. Ο Θεός είναι άφυλος. Αυτό, με την σειρά του, σημαίνει ότι η υποστατική ετερότητα είναι εγγεγραμμένη στην ανθρώπινη φύση, ως εικόνας του Θεού. Ο Θεός θα μπορούσε να δημιουργήσει τον άνθρωπο άφυλο, όπως είναι και ο ίδιος ή οι άγγελοι. Όμως, επέλεξε να θέσει εξ αρχής την ετεροφυλία στην σφραγίδα της εικόνας. Η εικόνα έχει ως σύμβολο την διαφορά. Η εικόνα είναι αντινομική. Η ανθρώπινη φύση είναι αρσενική-θηλυκή. Ομοίως, ο άφυλος Θεός λαμβάνει, εν αγνότητι και εν παρθενία, την σεξουαλικότητα δια της Ενσαρκώσεως. Με την απόλυτη παρθενία Του, ο ενσαρκωμένος Λόγος, ο άφυλος Θεός, δεν ήταν άφυλος άνθρωπος. Η παρθενία, ως απουσία ασκήσεως της οργανικής σεξουαλικότητας και, επομένως, ως ελευθερία από την επιθυμία και τον πόθο, προμηνύει την σεξουαλικότητα ως σύμβολο της ετερότητας και όχι ως σύμβολο του ομοφυλοκεντρισμού. Δηλώνει τον άφυλο τρόπο ζωής, ο οποίος είναι ο εσχατολογικός τρόπος ζωής της μέλλουσας Βασιλείας. Ο Θεός, σε εκείνον ή σε εκείνη, που ζει εν παρθενία, μεταμορφώνει την σεξουαλικότητα, ώστε το πρόσωπο ή η κτιστή υπόσταση να τελειωθεί μέσα στην *απόλυτη* διαφορά των εν κοινωνία προσώπων, πέρα από την *σχετική* διαφορά των φύλων. Το χαρακτηριστικό της Βασιλείας δεν είναι η ομοφυλοφιλία, αλλά η αφυλία των προσώπων, η οποία θα έχει ξεπεράσει και υπερβεί την φύση. Ήδη, ως αρραβώνας, εντός της Εκκλησίας, γίνεται αναφορά, κατά την τέλεση του βαπτίσματος, στον κόσμο που έρχεται: «Δεν υπάρχει πια ούτε άνδρας ούτε γυναίκα» (πβ. Γαλ. 3, 28). Και στην Βασιλεία, διαβεβαιώνει ο ίδιος ο Χριστός, ότι «δεν θα υπάρχουν σύζυγοι, αλλά θα είσαστε όπως οι άγγελοι» (Μθ 22, 30). Η εν λόγω σύγκριση δεν σημαίνει μία ασώματη κατάσταση, αλλά μία άφυλη κατάσταση – πέρα από την ετεροφυλοφιλία και την ομοφυλοφιλία. Η παρθενία, όχι ως άφυλη κατάσταση, αλλά ως μεταμόρφωση της σεξουαλικότητας, αποτελεί το προφητικό σύμβολο (πβ. Δαν. 12, 3· Ματθ. 13, 43· Α' Κορ. 7, 7). Οι δύο οδοί που οδηγούν στον αγιασμό, ο γάμος και ο μοναχισμός, αποτελούν δύο δρόμους όχι ακρωτηριασμού, αλλά μεταμορφώσεως, δια της αγνότητας, της σεξουαλικότητας που έδωσε ο Θεός στην πρώτη ανθρωπότητα.

Την στιγμή της δημιουργίας της γυναίκας (Γεν. 2, 21-23), ο άνδρας έλαβε από τον Θεό την σεξουαλική ετερότητα ως δώρο και ως σύμβολο της υποστατικής ετερότητας, δηλαδή, του μη-εγώ. Έλαβε συγχρόνως την φυσική ταυτότητα και την διαφορετικότητα μέσα στην φύση. Η ετερότητα γίνεται μία παράμετρος της χαράς του (Γεν. 2, 23). Ο ανθρώπινος λόγος, ο πρώτος λόγος του Αδάμ, εμφανίζεται μετά την σεξουαλική διαφοροποίηση (Γεν. 2, 23). Ο λόγος προϋποθέτει την ετερότητα. Η ετεροφυλοφιλία αποτελεί την χαρά της διαφοράς μέσα στην ενότητα· αποτελεί προαίσθηση της υποστατικής ετερότητας. Σκοπός της διαφοράς είναι η κοινωνία μέσα στην ποικιλομορφία σε έναν τρόπο ενώσεως, ένας τρόπος ενώσεως που δεν

οδηγεί στην συγχώνευση: Όχι ένωση ομοφυλοφιλική του ομοίου με το όμοιο, αλλά ένωση του ενός με τον άλλον. Ο άνδρας και η γυναίκα είναι συγχρόνως ίδιοι και διαφορετικοί, συγχρόνως ίδιοι δια της εικόνας (Γεν. 1, 27), και διαφορετικοί δια της υποστατικής φύσεως. Η σεξουαλική διαφορά είναι φυσικής τάξεως, αλλά εισάγει διαφορά υποστατικής τάξεως (δομική αλληλοπεριχωρητική αντιστοίχηση στα σεξουαλικά όργανα – κάτι που δεν υφίσταται στην ομοφυλοφιλική σεξουαλικότητα και την πεολειχία –, με αποκλειστική δυνατότητα συνέχειας [τεκνοποιΐα και αναπαραγωγή]). Η φυσική ετερότητα υπογραμμίζει την υποστατική ετερότητα. Η υποστατική διάκριση μέσα στην ενότητα της φύσεως θεμελιώνει την αγάπη. Πραγματική αγάπη υπάρχει πλέρια μέσα στην υποστατική διαφορά, στους κόλπους της ενότητας. Εξ άλλου, πώς θα εκδηλωνόταν η αγάπη, χωρίς τον κίνδυνο της ετερότητας; Ο Θεός που αποκαλύφθηκε δια του ενσαρκωμένου Λόγου και του Αγίου Πνεύματος, δεν είναι ναρκισσιστικός. Και τούτο, διότι «ο Θεός *αγάπη* (= *κοινωνία*) εστί» (Α' Ιω. 4, 8 και 16). Ο Θεός δεν είναι αυτοαυτάρκης. Άρα, η ετερότητα γεννάται εκατέρωθεν και αμοιβαία, ως συνολικό δώρο του εαυτού μας, θυσία και αγαπητική *υποταγή* (πβ. Εφεσ. 5, 21, 24 και 33) στο άλλο φύλο.

Ο άνδρας δεν είναι γυναίκα και η γυναίκα δεν είναι άνδρας, αν και η φύση τους και η ουσία τους είναι μία και η αυτή. «Το να είσαι άνδρας, σημαίνει ότι είσαι αναγκασμένος να μην είσαι γυναίκα, και αντιστρόφως»[3]. Κατ' αυτόν τον τρόπο υφίσταται μία συμπληρωματικότητα των φύλων. Αλλά κατά την εσχατολογική τελείωση του ανθρώπινου όντος, την *θέωση*, το αρσενικό και το θηλυκό θα ξεπεραστούν, όχι πλέον ως σύμβολα της υποστατικής διαφοράς, αλλά ως φυσικές λειτουργίες. Κατ' αυτόν τον τρόπο η σεξουαλική διάκριση δεν θα έχει πλέον καμμία χρησιμότητα, όχι μόνον επειδή η τεκνοποίηση και η αναπαραγωγή του είδους δεν θα έχουν λόγο υπάρξεως, αλλά διότι η εν λόγω διάκριση δεν θα εξυπηρετεί πλέον την αποκάλυψη της υποστατικής διαφοράς, η οποία υφίσταται τώρα λαμπυκαρισμένη. Η σεξουαλική διαφορά αποτελεί την αναγκαία, αλλά παροδική, εικόνα της διακρίσεως των κτιστών υποστάσεων. Στα *Έσχατα*, η διαφορά των φύλων θα ξεπεραστεί, καταλήγοντας όχι στην ομοφυλοφιλία, αλλά στην αφυλία, στην καθαρώς υποστατική ένωση των κτιστών υποστάσεων, την *ομοίωση* (Γεν. 1, 26) της κοινωνίας των θείων προσώπων. Υπό αυτή την έννοια, ο γάμος του άνδρα και της γυναίκας εγγράφεται στην μέλλουσα Βασιλεία, ως κοινωνία προσώπων.

2. Η θεολογική έννοια του σεξουαλικού *ενδο-υποστατισμού* (*ομοφυλοφιλία*)

Το ζήτημα που εξετάζουμε εξαρτάται μοιραίως από δύο σημεία εκκινήσεως: από την μία πλευρά, την λογική προσέγγιση (*κοσμική, αιωνιστική, ενδο-δημιουργιακή, ενδο-κτισιακή*) και, από την άλλη, την προσέγγιση η οποία βασίζεται στην οντολογία του ζητήματος, την Δημιουργία και την Αποκάλυψη, καθώς η σύγχρονη παγκόσμια απόπειρα υιοθέτησης της ομοφυλοφιλίας ισόκυρα και ισοδύναμα με την ετεροφυλοφιλία κατατείνει στην υποστατική αλλαγή του ανθρωπολογίας, ήτοι του ανθρωπολογικού μοντέλου ύπαρξης του ανθρώπου, και στην διάσπαση της ενότητας του ανθρωπίνου γένους. Επί του θέματος αυτού δεν πρέπει να έχουμε αυταπάτες.

Από βιβλικής απόψεως διαγράφεται σαφώς ότι η ομοφυλοφιλία δεν εναρμονίζεται με όσα ο Θεός αποκάλυψε για τον εαυτό του και το ανθρώπινο όν, όσον αφορά στο είναι του και το σχέδιο του. Πράγματι, ο σεβασμός στο ετερόφυλο ζεύγος και η ξεκάθαρη άρνηση της ομοφυλοφιλίας εύκολα αποδεικνύονται. Επί πλέον, η Βίβλος δεν επιχειρεί καμμία διάκριση ανάμεσα στον ομοφυλόφιλο προσανατολισμό και το πέρασμα στην πράξη. Αξίζει δε να επισημάνουμε ότι δεν γνωρίζει τον τεχνικό όρο της ομοφυλοφιλίας, ο οποίος είναι μία κατασκευή του 19ου αιώνα· ωστόσο, αναφέρεται με σαφήνεια στο περιεχόμενο αυτού του όρου. Επίσης, υπάρχουν σαφέστατες βιβλικές και κανονικές επιπλήξεις, οι οποίες αφορούν στις ομοφυλοφιλικές πρακτικές (αρρενομιξία): «μαλακοί» [κίναιδοι], «αρρενοφθόροι», «αρσενοκοίται», «παιδερασταί», «κύνες» (βλ. π.χ. Γεν. 19, 1-29· Λευϊτ. 18, 22· 20-23· Ρωμ. 1, 18-32· Α' Κορ. 6, 9-11· Α' Τιμ. 1, 9-10· Αποκ. 22, 15, καθώς και τους ιερούς κανόνες **51 Αποστολικό**, 7, 62 και 87 του Μεγάλου Βασιλείου και 4 του Γρηγορίου Νύσσης).

Πράγματι, η ομοφυλοφιλία παραμένει προδιάθεση ή άσκηση παρά-φύση της σεξουαλικότητας, συνιστώντας περιφρόνηση της σεξουαλικής διαφοράς και, επομένως, *στείρα* αυτο-αυτάρκεια και ουτοπική και ανεδαφική αυτο-πληρότητα στο οντολογικό επίπεδο της αγάπης. Η ομοφυλοφιλία, πριν αποτελέσει ζήτημα *ηθικό*, είναι κυρίως και πρωτίστως ζήτημα *θεολογικό* ως *οντολογικό*, που συνδέεται με την αποκήρυξη του Θεού και ταυτίζεται με την *ειδωλολατρία* (Ρωμ. 1, 25). Η ειδωλολατρία ορίζεται ως η νοοτροπία και, κατ' επέκταση, η πίστη που δεν γνωρίζει, κατ' αρχάς, τον Θεό ως δημιουργό και η οποία, εν συνεχεία, συγχέει τον Θεό με την Δημιουργία. Για τον λόγο αυτόν περιορίζεται εγκλωβισμένη στον κόσμο του κτιστού (*αιωνισμός*) και αρκείται στον εαυτό της, χωρίς τον Θεό. Επομένως, η ομοφυλοφιλία συγκρίνεται με την αναδίπλωση, το κλείσιμο της ανθρωπότητας στον εαυτό της, χωρίς Θεό (Α' Κορ. 6, 9-10), τάση και προσανατολισμός σαφώς *ενδο-κτισιακοί* και *ενδο-δημιουργιακοί*. Κατ' αυτόν τον τρόπο εμφανίζεται η ομοφυλοφιλική προοπτική της παραμονής

«με τον *εαυτό* σου» – μεταξύ ανδρών και μεταξύ γυναικών – και ο πειρασμός της αθεΐας, δηλαδή της παραμονής με τους ανθρώπους, απαλλαγμένος από την διαφορά με τον ανώτατο Άλλον (Ρωμ. 1, 26-31). Πρόκειται, ακριβώς και τελικώς, για την περιφρόνηση του άλλου, την πλήρη άρνηση της υποστατικής ετερότητας. Η εν λόγῳ περιφρόνηση της υποστατικής ετερότητας οδηγεί τον άνθρωπο σε αδιέξοδο, διότι αποτελεί εμπόδιο προς την *ομοίωση* με τον Θεό, δεδομένου ότι με την σταυρική, μερικές φορές, εμπειρία της διαφοράς, ο άνθρωπος τελειώνεται ως υπόσταση. Η αντιστροφή που επιχειρείται εμποδίζει τον άνθρωπο να φθάσει ως κτιστή υπόσταση στην εικόνα της άκτιστης υποστάσεως, διότι τον υποδουλώνει στην ειδωλολατρία του εαυτού το

Η ομοφυλοφιλία, ως προς την δομή της, παραμένει αντιδημιουργιακή, διότι μειώνει τις υποστατικές διακρίσεις της φύσεως, τις οποίες ο Θεός έθεσε στο αρχικό χάος. Δεν είναι μόνον παρά-φύση. Αποτελεί εκδήλωση, επίσης, μίας διττής οντολογικής αλλοιώσεως, δομικής διαταραχής θα λέγαμε, που αφορά στην σχέση του άνδρα και της γυναίκας, καθώς και στην σχέση του με τον Θεό. Ο Αγ. Μάξιμος Ομολογητής έγραψε ότι «ο πρώτος άνθρωπος, επειδή έκανε κακή χρήση των φυσικών ικανοτήτων του, οι οποίες θα τον οδηγούσαν στον τελικό σκοπό του, έφθασε να αγνοεί τον Δημιουργό του. Η άγνοια του Θεού τον οδήγησε στην διαίρεση της δημιουργίας... Έγινε χειρότερος και από τα ζώα, διότι αντάλλαξε ό,τι είχε φυσικό με εκείνο που ήταν παρά-φύση» (*Προς Θαλάσσιον*, 253). Τα προαναφερόμενα, τα οποία αποτελούν σχολιασμό των λόγων του Αποστόλου Παύλου, φανερώνουν ότι η ειδωλολατρία σημαίνει άγνοια του Θεού, η οποία, με την σειρά της, επιφέρει παθολογικά συμπτώματα ιδιαιτέρως στην *ύπαρξη* και την *συμπεριφορά* και, εν τέλει, οδηγεί στην παρά-φύση σχέση, που συνιστά η ομοφυλοφιλία (πβ. *υπέρ-φύση* [μοναστική προοπτική], *κατά-φύση* [ετεροφυλικός γάμος] και *παρά-φύση* [ομοφυλοφιλία]). Γενικώς, τα πάθη ισοδυναμούν με την *ειδωλολατρική αγάπη του εαυτού μας*, είτε πρόκειται για τον θυμό, την αγάπη για το χρήμα, την κοινωνική αδικία, είτε ακόμη και για την ομοφυλοφιλία, που γεννάται ως κτήση του άλλου και αντικειμενοποίηση του προσώπου και του σώματός του. *Η αγάπη του εαυτού μας* (*φιλαυτία*) παρουσιάσθηκε από τους Πατέρες της Εκκλησίας, και κυρίως από τον άγιο Μάξιμο, ως η ρίζα όλων των κακών. Αποτελεί στροφή προς τον εαυτό μας, αυτοαυτάρκεια, άρνηση της σχεσιακής (τριαδικής) αντινομίας των προσώπων. Η *φιλαυτία* οδηγεί στην άρνηση της ανθρωπότητας, της θεότητας, καθώς και του συνόλου της κτιστής φύσεως, η οποία ξεπέφτει στην κατάσταση της λείας. Επομένως, ό,τι ισχύει για όλα τα πάθη, ισχύει και για την ομοφυλοφιλία, διότι αποτελεί την σαφή και εμβληματική μορφή της αγάπης του εαυτού μας (*φιλαυτία*), διότι ότι είναι η αγάπη του ιδίου για το ίδιο, δεδομένου ότι ζει μέσα στην ναρκισσιστική ειδωλολατρία του εαυτού

μας. «Η ομοφυλοφιλία συνδέεται κατά βάθος με το φαινόμενο του ναρκισσισμού, με έναν έντονο ναρκισσιστικό προσδιορισμό του εαυτού μας»[4] Αποτελεί «αυτο-λατρεία», υπερτροφία του ατομικισμού, ομοφυλοερωτισμό, *ομοφυλικότητα* και, υπ' αυτή την έννοια, βρίσκεται στον αντίποδα της κτιστής ανθρώπινης φύσεως, της *τριαδικής* εικόνας του Θεού.

Επομένως, ο ομοφυλόφιλος είναι μία μορφή νάρκισσου, ερωτευμένος με τον εαυτό του. Είναι ο άνθρωπος που, ευρισκόμενος σε υπαρξιακό αδιέξοδο, γυρνά προς την ενδο-υποστατική του φύση. Επί του θέματος, δεν διατυπώνουμε μία κρίση, αλλά μία διαπίστωση. Όταν ο άνθρωπος δεν έχει κανένα εσχατολογικό υπαρκτικό όραμα της ζωής και της προσωπικής κοινωνίας, στρέφεται προς το παρελθόν (ιστορικισμός της δημιουργίας) ή προς το σώμα του (ναρκισσισμός της υπάρξεώς του) για να αναταθεί. Συνεπώς, δεν εμπνέεται από την προσωπική κοινωνία, αλλά από την στροφή προς το σώμα του, προς τον εαυτό του, και προς το σώμα του «ομοφυλο-άλλου» ο οποίος παραμένει τελικώς ο διαφορετικός εαυτός του, μη επιδιώκοντας την καλλιέργεια *δημιουργικής κοινωνίας*, αλλά την εξασφάλιση τυφλού ατομικιστικού οφέλους. Το μειονέκτημα της ομοφυλοφιλίας έγκειται στο γεγονός ότι μένει εγκλωβισμένη στο κτιστό (*αιωνισμός*), εμπνέεται από το *κτιστό ως κατάσταση πτώσεως* και κατ' αυτόν τον τρόπο, κατ' επέκταση, παραμένει στο αδιέξοδο. Την εμφάνιση και την προτίμησή της υπαγορεύει η *ατομική και αυτονομιστική αναγκαιότητα*, και όχι η *ελευθερία* μιας *προσωπικής* σχέσεως. Όταν πραγματοποιείται το πέρασμα στην πράξη, το οποίο γίνεται για μία «δοκιμή», με στόχο την ικανοποίηση της περιέργειας, μπορούμε να την χαρακτηρίσουμε ως *επιδερμική ομοφυλοφιλία*, η οποία δεν φανερώνει *δομική ομοφυλοφιλία*, χωρίς ωστόσο να επιθυμούμε να δικαιολογήσουμε την μία και να καταδικάσουμε την άλλη. Όμως, αντιλαμβανόμαστε σαφώς ότι, εφ' όσον συντρέχουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις, ένας ξεκάθαρος λόγος σχετικά με τις ψυχοσυναισθηματικές ενδείξεις θα μπορούσε να βοηθήσει έναν νέο άνθρωπο να οικοδομηθεί και να περάσει στο στάδιο της υγιούς σεξουαλικότητας. Ομοίως, ο *ομοφυλοφιλικός ενδο-υποστατισμός* δημιουργεί εξ ορισμού ένα υπαρξιστικό αδιέξοδο, του οποίου οι συνέπειες επισημαίνονται από τον Απόστολο Παύλο με αυστηρότητα, έντονο ύφος και έντιμο ρεαλισμό (Ρωμ. 1, 29-32). Επίσης, πρέπει να πούμε με την ίδια εντιμότητα ότι, εξ αιτίας ακριβώς αυτού του αδιεξόδου, η διάρκεια της ομοφυλοφιλικής ενώσεως είναι πιο σύντομη από εκείνη της ετεροφυλοφιλικής. Αλλά η πραγματικότητα αυτής της [ομοφυλοφιλικής] «σταθερότητας» πρέπει να τύχει εγγύτερης μελέτης. Συχνά εμφανίζονται παρεκτροπές της σεξουαλικής δραστηριότητας υπέρ του ενός συντρόφου, γεγονός που καταστρέφει κάθε μορφή υπαρξιακής ισότητας και υπαρξιακής συμμετοχής στο δεδηλωμένο γεγονός της αγάπης.

Τίθεται ένα ακόμη ζήτημα: Πρέπει να κάνουμε λόγο για άτομα ομοφυλόφιλα με κίνδυνο να καθιερώσουμε έναν παραλληλισμό μόνον με γνώμονα την αντιστοιχία (*ρίμα*) με την λέξη ετεροφυλόφιλα άτομα; Δεν θα έπρεπε να μιλάμε μάλλον για άτομα ομοφυλόφιλα ή για γκέι και λεσβίες, και να υιοθετήσουμε τον όρο της σεξουαλικότητας, όταν αναφερόμαστε στο στάδιο της ψυχικής ωριμάνσεως που αρμόζει: «στην υγιή σεξουαλική σχέση, με κάποιον άλλον, ίσο σε δύναμη, με διαφορετική σεξουαλική ταυτότητα, η οποία έχει συμπληρωματικό ρόλο και λειτουργίες», για να αναφέρουμε μία χαρακτηριστική έκφραση του Jean Bergeret[5]. Ωστόσο, αυτή η συζήτηση και αυτή η σύγκρουση εμφανίζεται και σε θεολογικό και σε εκκλησιαστικό επίπεδο. Ακόμη και εάν, στις ημέρες μας, οι παύλειες κατηγορίες *φύση*, *παρά-φύση* είναι όροι μη αποδεκτοί από ορισμένους, στον Απόστολο Παύλο, η συνάφεια της Ρωμ. 1, 18-32 αφήνει να εννοηθεί, ότι αυτή η φύση εγγίζει την έννοια του δημιουργήματος και ότι η επιχειρηματολογία εστιάζεται μάλλον στο επίπεδο της πίστεως, παρά του φυσικού δικαίου. Δεν νομίζω ότι πρέπει να χαρακτηρίζουμε κάποιον ως ομοφυλόφιλο, ή κάποιον που δηλώνει ότι είναι ομοφυλόφιλος, στο πλαίσιο της χριστιανικής ζωής, με γνώμονα μόνον τις ομοφυλοφιλικές του πράξεις. Και δεν θεωρώ, επίσης, ως πνευματική άποψη τον περιορισμό της ομοφυλοφιλίας τους στο πεδίο των ομοφυλοφιλικών πράξεων, είτε μπορούν να αποδειχθούν είτε όχι. Υπάρχει στο σημείο αυτό, από άποψη θεολογική και οντολογική, μία τραγωδία πολύ πιο σημαντική. Και απαντώντας με εσωστρέφεια, το μόνο που κάνουμε είναι να φανερώνουμε την ανικανότητά μας να ζήσουμε σήμερα μία μαρτυρία πιο έκδηλη και πιο ανατρεπτική από την ανατροπή έναντι της οποίας βρισκόμαστε.

Σήμερα, βρισκόμαστε κατά βάθος σε μία σύγχυση, όσον αφορά στην διαφορά του φύλου. Υπάρχει μία σύγχυση ως προς την αρρενωπότητα, μία έλλειψη αρρενωπότητας στις ημέρες μας, πιο πολύ από κάθε άλλη φορά, γεγονός που αυξάνει ολοένα και περισσότερο τα διαζύγια, την μονογονεϊκότητα καθώς και την ομοφυ(λοφι)λία των γυναικών με τις συνεπαγόμενες επιλογές τους. Έχουν γραφτεί, κατά την διάρκεια των τελευταίων 180 χρόνων, πολύ ενδιαφέροντα βιβλία σχετικά με την κρίση της γυναίκας. Οι γυναίκες, όμως, ξεπέρασαν αυτόν τον σκόπελο. Τώρα, οι άνδρες έχουν πολύ έντονο πρόβλημα σχετικά με την ταυτότητά τους. Η γυναίκα παραμένει πάντοτε ακατανόητη για τον άνδρα, όπως φανερώνει η μακρά κουλτούρα που διαμορφώθηκε δια μέσου των αιώνων και χαρακτηρίζεται από μισογυνισμό. Για τον λόγο αυτό, εμφανίζεται ο πειρασμός του βιασμού, της δουλείας, του βασανισμού, όλες οι μορφές της κυριαρχίας, δηλαδή οι τρόποι δια των οποίων ο άνδρας αναζητά, *αμέσως μετά την πτώση*, να μειώσει την ετερότητα. Για αυτόν τον λόγο, επίσης, εμφανίστηκε ο πειρασμός της ομοφυλοφιλίας ως άρνηση της ετερότητας, ή ως αδυναμία

να την αντιμετωπίσει. Αυτό το πρόβλημα ταυτότητας θα μπορούσε να έχει σήμερα ως άμεση συνέπεια τον προσανατολισμό προς την μείωση της γονεϊκότητας, προς όφελος της μητρότητας. Το ανωτέρω γεγονός αποτελεί πράγματι γενικευμένο φαινόμενο. Έχουμε μία τόσο έντονη εικόνα για την μητρότητα, ώστε οι άνδρες θα είναι σύντομα αφανείς, δηλαδή *χωρίς προσωπικότητα*. Δεν είναι, επομένως, άνευ σημασίας, σε μία εποχή σαν την δική μας, όπου η κοινωνία μαστίζεται από τα διαζύγια, το γεγονός ότι η ομοφυλοφιλία είναι ενδημική και επαινείται-θεσμοθετείται (θεσμική ομοφυλοφιλία-«γάμος» ομοφυλοφίλων) δημόσια. Η σχέση ανάμεσα στα διαζύγια και την ομοφυλοφιλία πρέπει να τύχει πραγματικής προσοχής, όχι μόνο σε επίπεδο ψυχολογικό και κοινωνικό, αλλά και σε επίπεδο θεολογικό.

Η πρώτη προσπάθεια μας θα ήταν καλό να εστιάζεται στον έλεγχο των λόγων μας όσον αφορά στα ομοφυλόφιλα πρόσωπα, και στην κατανόηση, αφ' ενός της βασικής ανθρωπολογίας που εμπνέεται από τις Γραφές, αλλά και στηρίζεται στις πιο παγιωμένες ανθρωπιστικές επιστήμες (κοινωνιολογία, ψυχολογία), και αφ' ετέρου της απομονώσεως των προσώπων αυτών στον χώρο της εργασίας μας. Νομίζω, πράγματι, ότι γενικώς, το σύνολο των χριστιανικών Εκκλησιών, έχουν την ίδια γνώμη σχετικά με την αξιοπρέπεια κάθε προσώπου, αλλά και την οντολογική μη-ορθότητα του «γάμου» των ομοφυλόφιλων προσώπων. Το πιο δύσκολο είναι να διατυπώσουμε έναν λόγο που να ενθαρρύνει, όσους αισθάνονται άνετα μέσα στην ετεροφυλοφιλία τους, να προχωρήσουν, χωρίς ωστόσο να εξευτελίζονται και, ακόμη λιγώτερο, να καταδικάζονται εκείνοι για τους οποίους ο ομοφυλοφιλικός προσανατολισμός είναι, με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο, γεγονός. Ένας λόγος που δεν θα αντιμετωπίζει με τρόπο πατερναλιστικό αυτά τα πρόσωπα που είναι αδελφοί και αδελφές εν Χριστώ και που για τον λόγο αυτό καθοδηγούνται όσο και εμείς από το Άγιο Πνεύμα, προκειμένου να διακρίνουν μαζί με εμάς τις οδούς της ζωής που τους παρουσιάζονται. Αυτή η ποιμαντική λεπτότητα δεν θα πρέπει, ωστόσο, να αποχρωματίσει το γεγονός, ότι η ομοφυλοφιλία είναι και παραμένει μία αναταραχή της ψυχοσυναισθηματικής ζωής.

3. Η ιαματική στάση έναντι της ομοφυλοφιλίας

Η στάση μας απέναντι στην ομοφυλοφιλία μπορεί και πρέπει να είναι αποκλειστικά και μόνον *ιαματική, θεραπευτική*, ως έκφραση *ποιμαντικής (οντολογικής)* μέριμνας, γιατί το ανθρώπινο πάθος είναι μία έφεση εξ ορισμού παρά-φύση, το οποίο καταλήγει να γίνεται *δεύτερη φύση*. Η εκ μέρους μας καταδίκη απορρίπτεται από τον ίδιο τον Χριστό («μην καταδικάζετε»· Ματθ. 7, 1· Λουκ. 6, 37 [πρβλ. Ιω. 8, 10-11]). Δια της καταδίκης του πάθους ταυτίζουμε το πρόσωπο με την δεύτερη φύση της αμαρτίας, είτε

για να το δικαιολογήσουμε είτε για να το απορρίψουμε. Μία τέτοια κρίση, από την οποία απουσιάζει η συνοχή και ο λογικός ειρμός, υποβιβάζει το πρόσωπο στο επίπεδο του πάθους και αποθαρρύνει την μεταστροφή και την *θεραπεία* του. Όμως, το πάθος, υπογραμμίζουν οι Πατέρες της Εκκλησίας, είναι η διαστροφή μίας βασικής και θεμιτής επιθυμίας. Η μεταστροφή αναπροσανατολίζει το πάθος προς τον φυσικό τελικό σκοπό του, δηλαδή, γενικώς, την ένωση με τον *τριαδικό* Θεό.

Η βιβλική και χριστιανική στάση έναντι της ομοφυλοφιλίας, όπως και έναντι της ετεροφυλοφιλίας, είναι κατ' αρχάς στάση θεολογική – πριν καταστεί ποιμαντική ή άλλης μορφής. Αναμφισβήτητα δεν είναι ηθική ή νομική. Ο Χριστός δεν γεννήθηκε με σκοπό να εγκαινιάσει μία ηθική. Ήρθε για να προτείνει στο ανθρώπινο όν την οντολογική συμφιλίωση και την οντολογική σωτηρία. Υπάρχει μία *ηθική θεολογία* στον χριστιανισμό, στους κόλπους μίας *ηθικής θεολογίας*, ιστορικά πρόσφατη, η οποία είναι αποκομμένη από την εμπειρία του κόσμου του Θεού, που αφορά σε κάθε ανθρώπινο πρόσωπο. Η πρόκληση είναι να ανεύρουμε μία ευαγγελική στάση ενώπιον αυτού του γεγονότος, μία στάση, η οποία θα εμπνέεται από τον Λόγο του Θεού και την εκκλησιακή Παράδοση και όχι από επιδερμικές αντιδράσεις ή μία κοινωνική ηθική. Αυτή η διαχρονική Παράδοση, στο σύνολό της, περιέχει μία θεολογία, που αφορά στην σεξουαλικότητα, η οποία παρουσιάζει συνοχή και συνέπεια. Για τον λόγο αυτόν, έναντι κάθε αμαρτίας, η στάση της εκκλησιο-κανονικής Παραδόσεως είναι *θεραπευτική* και όχι νομική ή ηθι(κιστι)κή. Είναι σημαντικό να επισημάνουμε στο παρόν σημείο ότι *η αμαρτία είναι μια ελεύθερη επιλογή*. Επομένως, τίθεται στο υπό εξέταση θέμα μας ζήτημα διάκρισης της *οργανικής ομοφυλοφιλίας*, όπου αυτή εμφανίζεται αμετάκλητη, από την *επιλεκτική ομοφυλοφιλία*. Ωστόσο, *το να καταδικάσουμε* ή *το να δικαιολογήσουμε* την ομοφυλοφιλία πραγματικά δεν αρκεί. Πρέπει να προχωρήσουμε παραπέρα, στο επέκεινα του τιθέμενου διλημματικά κάποιες φορές ζητήματος... Και τούτο, διότι το εν λόγω υπαρξιακό ζήτημα δεν είναι απλώς ένα πρόβλημα κοινωνικής ηθικής... Η μη αποδοχή, συνεπώς, του μοραλισμού, όσον αφορά στην ομοφυλοφιλία έχει σημασία για μας, αν πραγματικά επιθυμούμε να καθοδηγήσουμε τα εμπλεκόμενα πρόσωπα με τρόπο *χριστικό* (χριστολογικό) και οντολογικό. Τέλος, πρέπει πάση θυσία να αποφύγουμε τις διακρίσεις μεταξύ των φυσικών προσώπων, εξ αιτίας του σεξουαλικού προσανατολισμού τους.

Ο ομοφυλόφιλος βρίσκεται ανάμεσά μας ως σύμβολο, ως σύμβολο οδυνηρό και θλιβερό μίας ανθρωπότητας που έχει παραδοθεί στην ειδωλολατρία του εαυτού της. Ο κόσμος μέσα στον οποίο ζούμε δεν είναι ο μεταμορφωμένος κόσμος, αλλά τείνει να γίνει. «Αν βλέπουμε τον αδελφό, την αδελφή ή το παιδί μας να πέφτουν στην ικανοποίηση του ενός ή του άλλου πάθους, ας

κάνουμε μετάνοια σαν να είχαμε εμείς οι ίδιοι πέσει σε αυτή την αδυναμία», διδάσκουν τα πατερικά αποφθέγματα. Η στάση αυτή απελευθερώνει τον συνειδητό χριστιανό από κάθε μορφής καταδίκη των ομοφυλόφιλων. Και δεν πρέπει να ξεχνάμε, ότι πολλοί ομοφυλόφιλοι που θα έχουν μεταστραφεί θα είναι στην μέλλουσα Βασιλεία πολύ πριν από τους ετεροφυλόφιλους που πιστεύουν, ότι είναι σωστοί... Είναι μάταιο να στιγματίζουμε την ομοφυλοφιλία ή μία άλλη ασθένεια της ανθρωπότητας, αν δεν ξερριζώσουμε από τις καρδιές μας, δια της μετανοίας, τον πόθο και όλες τις δικές μας διαστροφές.

Εξ άλλου, η προβολή της ομοφυλοφιλίας, η οποία είναι πολύ της μόδας σήμερα (καθολική επιχείρηση θεσμικής επιβολής μέσα από έναν αναπτυσσόμενο ομοφυλοφιλικό ακτιβισμό), αποτελεί *αρχαϊσμό*, επιστροφή σε έναν παγανιστικό τρόπο ζωής. Διεκδικούμε το δικαίωμα να παλινδρομήσουμε σε μία ζωή προ-χριστιανική και αρχαία. Η αντιλογία μιας φυσι(ολογι)κής ομοφυλοφιλίας βρίσκεται σε ευθεία αντίθεση με το βιβλικό όραμα. Ο Χριστός ενσαρκώθηκε, για να δώσει στην ανθρωπότητα την δυνατότητα μιας ζωής μεταμορφωμένης και υπερβατικής, εναρμονισμένης με την τριαδική εικόνα, με την θεία βούληση, την αρχική δημιουργία καθώς και την *ανα-δημιουργία*. Επί πλέον, η άποψη περί *γενετικής ομοφυλοφιλίας* δεν ευσταθεί, διότι δεν έχουμε καμμία ένδειξη, ότι η ομοφυλοφιλία οφείλεται σε βιολογικές αιτίες. «Μέχρι σήμερα δεν έχουμε ανεύρει το γονίδιο της ομοφυλοφιλίας»[6], και, επίσης, επισημαίνεται ότι «[...] η θεραπευτική εμπειρία μου, μου παρέχει την δυνατότητα να επιβεβαιώσω, ότι η ομοφυλοφιλία έχει σε όλες τις περιπτώσεις ψυχολογική προέλευση... και όχι γενετική»[7]. Το σύγχρονο αίτημα που διατυπώνεται μέσα στην κοινωνία σχετικά με την θέσπιση νομοθεσίας με αντικείμενο την ομοφυλοφιλία, αποτελεί βεβαίως μία πρόκληση της εποχής, αλλά από άποψη οντολογική, αποτελεί μία τέλεια *ουτοπία*. Αυτή η τέλεια ουτοπία επεκτείνεται περισσότερο και ριζώνει βαθύτερα, εξ αιτίας των προσπαθειών που καταβάλλουν ορισμένες χριστιανικές Εκκλησίες στην Δύση, οι οποίες επιθυμούν να την υιοθετήσουν θεσμικώς, αποδεχόμενες ως ιθύνοντες πρόσωπα που χαρακτηρίσθηκαν ως ομοφυλόφιλοι. Κατ' αυτό τον τρόπο αποδεικνύεται, ότι οι εν λόγω Εκκλησίες δεν αντιλήφθηκαν, εν τέλει, απολύτως τίποτε για το γεγονός-Χριστός, δεν αντιλήφθηκαν καθόλου τί σημαίνει να βιώνει κανείς εκκλη(σια)στικώς αυτό το γεγονός, καθώς και, κατά μείζονα λόγο, τί σημαίνει να οδηγείς τους λαούς *οντολογικώς* (*διαποίμανση*) προς τον Θεό Πατέρα. Και πώς συμβαίνει οι προαναφερόμενες Εκκλησίες να μην αντιλαμβάνονται, ότι όταν ο Χριστός ενσαρκώθηκε, για να συμφιλιώσει το άκτιστο (την θεότητα) με το κτιστό (την ανθρωπότητα) δια της εικόνας του, έδωσε το πρώτο σημείο στην Κανά της Γαλιλαίας, για να συμφιλιώσει, ευρισκόμενος ανάμεσα στο ζεύγος, τον Αδάμ

με την Εύα (Ιω. 2, 1); Ο Χριστός, στο πρόσωπο του οποίου ενώθηκε υποστατικά ο Θεός και ο Άνθρωπος, είναι, επίσης, ο Αρχηγός του άνδρα και της γυναίκας μέσα στον γάμο, την υπόσταση του ζεύγους. Για τον λόγο αυτό ευλογήθηκε το ζευγάρι στο πλαίσιο του Μυστηρίου του μοναδικού γάμου, αυτού «του Μυστηρίου το οποίο είναι Μέγα, εις Χριστόν και εις την Εκκλησίαν» (Εφεσ. 5, 32).

Στην ίδια τάξη πραγμάτων, πρέπει να υπογραμμίσουμε το γεγονός, ότι η ομοφυλοφιλία οφείλεται σε διάφορους λόγους, δεδομένου ότι υπάρχουν πολλά αίτια και κίνητρα που οδηγούν τον άνθρωπο στην ομοφυλοφιλία, τα οποία δεν είναι όλα πλήρως γνωστά. Βέβαια, γνωρίσαμε κατά την διάρκεια των αιώνων την ομοφυλοφιλία υπαγωγικού τύπου ή μυητική: το πρότυπο της ελληνο-ρωμαϊκής ομοφυλοφιλίας, της επιδερμικής ομοφυλοφιλίας, της στρατιωτικής ομοφυλοφιλίας, της ομοφυλοφιλίας της υποκαταστάσεως, της ομοφυλοφιλίας της μυήσεως, που εξέφραζε την άρνηση της κοινωνικότητας (πρόκειται για τις «μαύρες εορτές», τις οποίες περιγράφει ο Jean-Pierre Vernon, εορτές τις οποίες τελούσαν, όσοι αρνούνταν την κοινωνικότητα, την τεκνοποίηση, την συμμετοχή στην πόλη, και επινόησαν έναν άλλο κόσμο με ένα μυητικό πέρασμα από τους γεροντότερους στους νεώτερους). Υπό αυτές τις συνθήκες, τα πρόσωπα που έλεγαν ότι υιοθετούσαν ομοφυλοφιλικές πρακτικές είναι πρόσωπα που δεν είχαν καταφέρει να ξεπεράσουν το ομο-ερωτικό ναρκισσιστικό στάδιο για εντελώς διαφορετικούς λόγους. Εν πάση περιπτώσει, αυτό που από κοινωνιολογικής απόψεως είναι πολύ ενδιαφέρον σήμερα, είναι ο τρόπος δια του οποίου οι ομοφυλόφιλοι επιζητούν να επανενταχθούν στην κοινωνία (γάμος, υιοθέτηση παιδιών, κ.λπ.). Πρόκειται, εν τέλει, για μία επιθυμία με την οποία μπορεί να συνδεθεί κάθε μορφής *θεολογική θεραπευτική* προσπάθεια.

Άρα, η παρουσίαση της ομοφυλοφιλίας με αυτόν τον τρόπο, καθώς και, όπως συμβαίνει στον σύγχρονο κόσμο, ως ενός τρόπου ζωής μεταξύ των άλλων, ή ακόμη χειρότερα, ως μίας οδού προσωπικής άνθισης, είναι απάτη. Μπορεί το ανθρώπινο ον να εξελιχθεί με άλλο τρόπο και όχι δια εκείνου που εναρμονίζεται με την τριαδική εικόνα, της οποίας η σφραγίδα έχει τεθεί σε αυτό; Και η προβαλλόμενη «σεξουαλική απελευθέρωση» δεν αποτελεί πρόοδο, αλλά, αντιθέτως, παλινδρόμηση. Και είναι σημαντικό το στοιχείο αυτό να το επιβεβαιώσουμε και ιστορικά: Όλη η αιγυπτο-ελληνο-ρωμαϊκή αρχαιότητα χαρακτηρίζεται από την δομική ομοφυλοφιλία, ενώ, υπό την επίδραση του χριστιανισμού, οι ίδιες κοινωνίες, αμέσως μετά ή και αργότερα, υιοθέτησαν την ετεροφυλοφιλία και την *ετεροφυλοφιλική μονογαμία*. (Απέναντι στις δύο γνωστές καταστάσεις της αρχαιότητας, την *πολυγαμία* και την *ομοφυλοφιλία*, η Εκκλησία ανέδειξε ως «μυστήριο μέγα» (βλ. Εφεσ. 5, 32) *τον γάμο ενός ανδρός και μιας γυναικός με την μορφή*

της ετεροφυλοφιλικής μονογαμίας). Στην συνάφεια αυτή, ας επισημανθεί εδώ ότι διαπιστώνεται πως στην αρχαία κοινωνία, και ιδιαίτερα την ελληνική, καθώς και στο πλαίσιο της ομοφυλόφιλης σχέσης, η έλξη ανάμεσα σε δύο άνδρες δεν ήταν μία έλξη σε επίπεδο της φύσης αλλά σε επίπεδο του πνεύματος (αριστοκρατική διάσταση της ομοφυλοφιλίας). Το γεγονός ότι η ομοφυλοφιλία επιζητεί σήμερα να λάβει ακόμη και θεσμική μορφή, αποκτώντας κυρίαρχο ρόλο, όχι μόνο στην κοινωνία, αλλά ακόμη και σε ορισμένες Εκκλησίες, δείχνει σαφώς το μέγεθος της παλινδρομήσεως, της εκκοσμικεύσεως και κυρίως της αποθεολογικοποίησης και του αποχριστιανισμού. Ο χριστιανισμός, υπό αυτήν την έννοια, και η (χριστιανική) αγάπη, συνέτριψαν την αριστοκρατική αντίληψη περί ομοφυλοφιλίας και εισήγαγαν ένα είδος καθολικότητας: ούτε άνδρας ούτε γυναίκα. Πρόκειται για την συμμετρική ετεροφυλοφιλία που συνιστά ένα από τα αποκλειστικά χαρακτηριστικά του ζεύγους, της οικογενειακής ζωής και κυρίως της υπερβατικής και οντολογικής αγάπης.

Η κοινωνία μας καλείται σήμερα να αντιμετωπίσει ένα ζήτημα που έχει διττή όψη: το ζήτημα του «γάμου» των ομοφυλόφιλων και το συνεπαγόμενο θέμα της υιοθετήσεως τέκνων από τα πρόσωπα που ζουν μία ομοφυλόφιλη ένωση. Πράγματι, αναφέρουμε τον διάλογο και την σύγκρουση που εκτυλίσσονται όχι μόνον σε νομοθετικό, αλλά και σε κοινωνικό επίπεδο, τόσο για να φωτίσουμε τις σχέσεις που διατηρούν οι συμπολίτες μας μεταξύ τους, όσο και για να συμβάλλουμε στην ανατροφή των παιδιών και των νέων. Ομοίως, το πρόβλημα που τίθεται στην κοινωνία και κυρίως στον χριστιανισμό είναι διττό: δεν θα υπήρχε πρόβλημα σχετικά με την ομοφυλοφιλία, εάν δεν υπήρχε η διεκδίκηση του ομοφυλοφιλικού γάμου. Και δεν θα υπήρχε ζήτημα σχετικά με τον ομοφυλοφιλικό «γάμο», εάν δεν υπήρχε το θέμα της ομογονεϊκότητας.

Πρέπει να επισημάνουμε, ότι το μόνο πρότυπο σχέσεως δύο προσώπων, που υπάρχει στο καινοδιαθηκικό corpus, στην πραγματικότητα δηλαδή της αρχέγονης Εκκλησίας και στην μυστηριακή μας ζωή, συνιστά το ετερόφυλο ζεύγος. Η ακολουθία του γάμου της Ορθοδόξου Εκκλησίας είναι προφανές, ότι μπορεί να εφαρμοσθεί, – όπως αναμφίβολα και πολλών άλλων Χριστιανικών Εκκλησιών – μόνον σε *έναν άνδρα και μία γυναίκα*, για λόγους καθαρώς βιβλικούς στους οποίους η εν λόγω ακολουθία αναφέρεται και με τους οποίους εξομοιώνεται. Ωστόσο, υπάρχει ένα πρόβλημα στην θεολογία του γάμου και την ακολουθία του δυτικού χριστιανικού γάμου. Και τούτο, διότι, βασιζόμενη εν πολλοίς στο ρωμαϊκό δίκαιο και στηριζόμενη εν μέρει στην *συναίνεση των συζύγων*, λαμβάνει μία συμβατική διάσταση, η οποία τείνει να αλλοιώσει την αμιγώς *εσχατολογική* διάσταση του γάμου. Άρα, οι Εκκλησίες εμφανίζονται αδύναμες έναντι αυτής της συμβατικής διαστάσεως,

διότι, αν η ανταλλαγή συναινέσεων θεμελιώνει εν μέρει τον γάμο, αυτό σημαίνει, ότι ο γάμος καθίσταται μία εκλογή κατ' αρχάς ανθρώπινη. Παρομοίως, το πραγματικό πρόβλημα είναι προφανώς η σύγχυση, την οποία η ανατρεπτική ομάδα των ομοφυλοφίλων επιθυμεί να επιφέρει, στην κληρονομία και την συγγένεια. Δηλαδή, στο γεγονός της συμβιώσεως, της μεταβιβάσεως της οικίας και στην συγγένεια, με ένα λόγο, σε όλα όσα αφορούν στην μεταβίβαση από γενεά σε γενεά. Είναι προφανές ότι γεννάται στο σημείο αυτό πρόβλημα συνεχίσεως αρσενικού-θηλυκού. Δεν νομίζω ότι το αρσενικό και το θηλυκό είναι εντελώς διαφορετικά. Ωστόσο, είναι επίσης προφανές ότι, από την άποψη της ομογονεϊκότητας, τίθεται το ακόλουθο πρόβλημα: τι θα γίνει με το αρσενικό και το θηλυκό; Και θα πρέπει αυτήν την παράμετρο να την λάβουμε σοβαρά υπ' όψιν μας, διότι το πρόβλημα θα συνεχίσει να εμφανίζεται. Να σημειώσουμε ότι υφίσταται μεγάλη ανισότητα ανάμεσα στους ομοφυλόφιλους άνδρες και τις λεσβίες, διότι για τις λεσβίες, η ομογονεϊκότητα αποτελεί πραγματικότητα εδώ και πολύ καιρό. Πρόκειται για κοινωνιολογικό γεγονός, διότι, οι λεσβίες δια της ιατρικώς υποβοηθουμένης τεκνοποιήσεως και της λήψεως σπερμάτων από ανώνυμους δότες, έχουν πρόσβαση στην γονεϊκότητα.

Εξ άλλου, η σύγκρουση με την ετεροφυλία είναι ένα δικαίωμα του παιδιού. Ένα παιδί διαμορφώνεται μέσω ***της ταυτίσεως και της διαφοροποιήσεως***. Δεν είναι ορθό να ταυτίζουμε τις συνέπειες, που επιφέρει επί του θέματος αυτού, ένα διαζύγιο ή ένας θάνατος με την εκ των προτέρων οργάνωση αυτής της στερήσεως. Η κοινωνία μας βρίθει αντιθέσεων. Αφ' ενός, φέρνει στο φως τον αληθινό πόνο των νέων, αλλά και των ενηλίκων, οι οποίοι αγνοούν τους γονείς τους από ανώνυμη γέννηση, σε σημείο που να επιθυμεί να τροποποιήσει τον νόμο που θεσπίζει την πλήρη μυστικότητα σχετικά με τους φυσικούς γονείς. Αφ' ετέρου, θα ήταν έτοιμη να πολλαπλασιάσει αυτές τις καταστάσεις συγγενείας «χωρίς πατέρα ή χωρίς μητέρα» δια της υιοθεσίας από τους ομοφυλόφιλους. Πώς μπορούμε να αποκλείσουμε το γεγονός, ότι τα παιδιά που υιοθετήθηκαν από συντρόφους του ιδίου φύλου δεν θα θέσουν τα ίδια ζητήματα; Χωρίς να αναφέρουμε και εκείνα που θα συλληφθούν δια των μεθόδων της ιατρικώς υποβοηθούμενης τεκνοποιήσεως, η οποία υλοποιείται με την δωρεά γαμετών (σπέρματος).

Ενώπιον του δράματος της αυξανόμενης θεσμοποιημένης ομοφυλοφιλίας, πώς συμβαίνει κυρίως άτομα, τα οποία ανατράφηκαν σε ετερόφυλο περιβάλλον, να είναι έτοιμα να νομιμοποιήσουν το γεγονός, ότι ορισμένα παιδιά δεν θα έχουν την ίδια δυνατότητα; Είναι πράγματι μυστήριο. Οι απόψεις που έχουν εκφρασθεί δημοσίως είναι πολύ ύποπτες, διότι ενδιαφέρονται κυρίως για την ισορροπία της συμπεριφοράς και όχι για την ψυχική ισορροπία, ενώ παραμένουν στο πλαίσιο μίας ρευστής στατιστικής,

διότι αφορούν σε πληθυσμούς πολύ περιορισμένους αριθμητικά... Τέλος, δεν μπορούμε να εμπιστευθούμε ένα παιδί σε πρόσωπα που, προσδεμένα στο άρμα της ομοφυλοφιλικής επάρσεως, περπατούν λικνιζόμενα λιγώτερο ή περισσότερο λάγνα. Αυτό που πράττουν δημοσίως, δεν το πράττουν a fortiori και ιδιωτικώς; Στο σημείο αυτό εντοπίζουμε μία μορφή οριζοντιότητας στον ηδονισμό, την πλήρη ικανοποίηση της επιθυμίας και της απολαύσεως. Το να επιθυμούμε να τα ζήσει όλα αυτά ένα παιδί, σημαίνει ότι δεν το αγαπούμε αληθινά. Εδώ, περισσότερο από κάθε άλλη περίπτωση, πρέπει να εφαρμοσθεί η *αρχή της προλήψεως*. Ποιός θα αναλάβει την ευθύνη, a priori, ακόμη και της πιθανότητας, προκλήσεως ψυχικής, και στην συνέχεια υπαρξιακής, οδύνης σε ένα παιδί;

* * * * * * *

Ορισμένοι θεωρούν, ότι παρά τα όσα υποστηρίζουν σήμερα οι Εκκλησίες κατά της ομοφυλοφιλίας, το Ευαγγέλιο δεν περιλαμβάνει καμμία καταδίκη της ομοφυλοφιλίας. Ο Χριστός δεν καταδικάζει. Καλεί στην *μεταβολή της ζωής (μεταστροφή-μετάνοια)*. Επομένως, το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας δεν είναι ζήτημα ηθικής, ώστε να υιοθετήσουμε την κοσμική λογική και να το καταδικάσουμε. Είναι θέμα θεολογίας και ελευθερίας, δηλαδή εναρμονίσεως με την βαθύτερη φύση του ανθρώπινου όντος, ως εικόνας του Θεού. Η αδυναμία του ανθρώπου να ζήσει σύμφωνα με αυτήν την φύση δεν ξεπερνάται με την επικύρωση ή την ακύρωση του ηθικού νόμου. Εν πάση περιπτώσει, η Εκκλησία πρέπει να είναι δύσπιστη έναντι της ηθικής. «Η ηθική διαφθείρει την Εκκλησία, μεταβάλλοντας τα κριτήρια της σε κριτήρια αυτού του κόσμου, μεταβάλλοντας το «μεγάλο μυστήριο του ελέους» σε ορθολογική κοινωνική αναγκαιότητα»[8]. Άρα, το ζήτημα της ομοφυλοφιλίας είναι ζήτημα κατ' αρχάς θεολογικό και ποιμαντικό (*οντολογικό*), πριν καταστεί πρόβλημα κοινωνικό ή ψυχολογικό, διότι αφορά στην σχέση του ανθρώπινου όντος με τον Θεό. Η ανθρωπότητα μπορεί να ελπίζει στην συμφιλίωση των φύλων και τον *συζυγικό συμβολισμό*, δηλαδή σε μία πραγματική εμβάθυνση, θεολογική και οντολογική, του Μυστηρίου του γάμου, ισότιμα και παράλληλα με το *σχεσιακό* και *κοινωνιακό* μοναστικό Μυστήριο, διότι και τα δύο εκκλησιακά Μυστήρια υπάρχουν ως εικόνα και ως προτύπωση των μελλοντικών καταστάσεων και πραγματικοτήτων...

SUMMARY

The **issue of homosexuality**, without it constituting some form of homophobia or sexism, affects not only the *modus vivendi* but also the *modus existendi* of human beings. Sex, either male or female, depending on the circumstances, is mainly connected to our hypostatic

existence. Therefore, the creative reality, human-male and human-female, refers to the ontological dimension of the human beings rather than their biological.

There is no indication in God's biblical Logos of two consecutive creations, first of man and then of woman. Woman was not created as a separate being, but distinctly, emerging from one human nature, rendering clear the revelation of male as male. The moment the woman was created (Gen 2:21-23), man received from God sexual otherness as a gift and a symbol of hypostatic otherness, that is the otherness of non-self. At the same time, he received the natural identity and otherness within nature. The purpose of difference is communion within diversity in a form of union that does not lead to merger: Not a homosexual union of the same, but a union of the one with the other.

Under a biblical perspective, it is clearly outlined that homosexuality is not in harmony with what God revealed of himself and human beings, regarding his being as well as his plan. Homosexuality remains a predisposition or practice of sexuality against nature, constituting contempt of sexual difference, and, therefore, a barren ego-self-sufficiency as well as utopian and unrealistic self-fulfillment on the ontological level of love. *Homosexuality, prior to becoming an ethical issue, is primarily a theological, thus ontological issue* that is connected to renouncing God and identifying with idolatry (Rm 1:25).

Today, we are experiencing a deep confusion regarding sexual difference. There seems to be a confusion regarding masculinity, a lack of masculinity, far more obvious than any other time. That is the reason why the enticement of homosexuality emerged as a denial of otherness, or as a form of weakness to confront it. It would be ideal if our first effort would focus on some form of control of our words regarding homosexual persons, and in our understanding, of basic anthropology inspired by the Scriptures on the one hand, while at the same time is based upon more established studies on the fields of humanities (sociology, psychology), and on the other hand of the isolation of persons in our working fields.

The promotion of homosexuality, that is considered as really trendy today, constitutes an *archaism*, a return to a pagan naturalistic way of life. We claim our right to regress to a pre-Christian and ancient way of life. The contradiction of a natural/"normal" homosexuality is in direct opposition to the biblical vision. Incarnate Jesus came to provide humanity with a possibility of a transformed and transcendental life, in harmony with the

Trinitarian image, divine will, the original creation as well as re-creation. In addition, the view of genetic homosexuality is untenable since we have no indication that homosexuality exists due to genetic reasons.

Furthermore, our society is asked today to face the issue of marriage between homosexuals and the relevant issue of child adoption from people who are in a homosexual union. We should highlight, that the only role model of a relationship between two persons, included in the New Testament corpus, in the reality of early Christianity Church and our sacramental life, is the heterosexual couple. The ceremony of marriage in the Orthodox Church, as well as in other Churches, obviously can take place only when a man and a woman are to get married. However, there is a problem in the theology of marriage and the ceremony of the western Christian marriage. Moreover, a conflict with heterosexuality is a child's right. Children develop their character through *identification* and *differentiation/diversity*. It would not be right to identify the consequences brought about by a divorce or a death with the ones by an a priori organized deprivation. Finally, we cannot trust a child to persons tied to the chariot of homosexual vanity, move around lustfully to a lesser or greater extend.

Humanity can hope for reconciliation of sexes and spousal symbolism, that is to a true insight, both theological and ontological, of the sacrament of marriage, equally and in a parallel manner with the relational and societal *ascetic* sacrament, since both Church sacraments exist as an *icon* and pre-figuration of future situations and realities.

[1] Ιω. Χρυσοστόμου, «Ὁμιλία Κ'. Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἐφεσίους Ἐπιστολήν», εν *P. G.*, τ. 62, στ. 136.

[2] Εμπνευστήκαμε ορισμένες προσεγγίσεις της αναπτύξεως που ακολουθεί, κατά πρώτο λόγο, από το πολύ ενδιαφέρον άρθρο του Marc-Antoine Costa de BEAUREGARD, «Théologie de la sexualité. Le sens de la distinction du masculin et du féminin (hétérosexualité et homosexualité). Essai d'une interprétation chrétienne de la question homosexuelle» (γαλλική μετάφραση-2001), το οποίο δημοσιεύθηκε στην ρουμανική γλώσσα, στο Βουκουρέστι, εκδ. Christiana, 2004. Ομοίως, πρέπει να επισημάνουμε μία Παρουσίαση τριών κατευθύνσεων, η οποία υλοποιήθηκε από τους Bruno FEILLET, Jean-François COLOSIMO και Olivier ABEL, «Interventions sur l'homosexualité», και έλαβε χώρα στο Conseil d'Églises chrétiennes στην Γαλλία (CECEF), στο Παρίσι, στις 25 Νοεμβρίου 2004, σελ. 11, και συνιστά, επίσης, μία ενδιαφέρουσα βιβλιογραφική μελέτη και συμβολή σε αυτό το

ακανθώδες ζήτημα. Βλ., επίσης, V. Cass, «Homosexual identity formation: A theoretical model», εν *Journal of Homosexuality*, τ. 4, τεύχ. 3 (1979), σελ. 219-235.

[3] Xavier THÉVENOT, *Homosexualités masculines et morale chrétienne*, Παρίσι, εκδ. Le Cerf, 1998, σελ. 199.

[4] Bertrand VERGELY, «Le PACS, ou l'aménagement désespéré d'un monde désespéré», εν [Συμπλήρωμα στο] *SOP*, αριθμ. 238, Μάιος 1999, σελ. 2 και 3.

[5] Jean BERGERT, *L'érotisme narcissique. Homosexualité et homoérotisme*, Παρίσι, εκδ. Dunod, 1999, σελ. 189.

[6] Bertrand VERGELY, «Le PACS, ou l'aménagement désespéré...», *όπ. π.*, σελ. 1.

[7] Jean-Paul MENSIOR, *Chemins d'humanisation. Essai anthropologique*, Βρυξέλλες, εκδ. Lumen Vitæ (σειρά Trajectoires, αριθμ. 7), 1998, σελ. 59.

[8] Christos YANNARAS, "La Morale de la liberté", εν *La Loi de la liberté*, Paris, εκδ. Mame, 1972, σελ. 57 (στα γαλλικά).